

ನಲವತ್ತರ ನಲಿವು: ನಿತ್ಯ ನರ್ತನ ಪರ್ವ

ಗಣೇಶ ಅಮೀನಗಡ

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಪುರಂ 3ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳ ಅಕಾಡೆಮಿಯಾದ ನ್ಯಾಟಾಲಿಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಈಗ ನಲವತ್ತರ ಹರೆಯು. ಈ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ರೂವಾರಿ ಡಾ.ತುಳಸಿ ರಾಮಚಂದ್ರ, 40ರ ಸಂಭ್ರಮದ ನೆಪದಲ್ಲಿ 'ನಲವತ್ತರ ನಲಿವು: ನಿತ್ಯ ನರ್ತನ ಪರ್ವ' ಎಂಬ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಡಿ.20ರಿಂದ 22ರ ವರೆಗೆ ಜಗನ್ನೋಹನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಡಿ.20ರಂದು ವಚನವೊಂದನ್ನು ಅವರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸುಳಾದಿ, ವಿಶೇಷ ಕೋಲಾಟ, ಪುರಂದರದಾಸರ ಕುರಿತು ಅವರೇ ಬರೆದಿರುವ ತಿಲ್ಲಾನ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖಜಾಲಿ, ಸ್ವರಮಂಥನ ಎಂಬ ಹೊಸ ನೃತ್ಯಬಂಧಗಳನ್ನು ಅವರು ಡಿ.21ರಂದು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸ್ವರಮಂಥನ, ಮುಖಜಾಲಿ, ಕೈವಾಡ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

22ರಂದು 'ಧನ್ಯಮಾನಿಸಿ' ಎಂಬ ನೃತ್ಯರೂಪಕವಿದೆ. ಗಂಗ, ಸೀತೆ, ದ್ರೌಪದಿ, ಮೀರಾ, ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಶಾರದಾದೇವಿ ಹೀಗೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಕುರಿತು ನೃತ್ಯರೂಪಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತುಳಸಿ ಅವರು ಮೀರಾ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

'ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಲವತ್ತು ಆದರೆ, ನನ್ನ 45 ವರ್ಷಗಳ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾಗದು ಎಂದರೆ, ಎಸ್.ಎಲ್.ಭೈರಪ್ಪ ಅವರ 'ಸಾರ್ಥ', 'ಮುದ್ರೆ' ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ನೃತ್ಯರೂಪಕವಾಗಿ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತದ ಸುಭದ್ರಾ ಕಲ್ಯಾಣ, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಚಿತ್ರಾಂಗದಾ ಎಂಬ ಖಂಡಕಾವ್ಯವನ್ನು, ಚಾಮರಸನ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ, ಮೀರಾ ಕುರಿತೇ ನೃತ್ಯರೂಪಕವನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದೆ. ಸದಾ ನೃತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದರಿಂದ ರಕ್ತದ್ರೋಹ, ಮಧುಮೇಹ ಇಲ್ಲ. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತುಳಸಿ ರಾಮಚಂದ್ರ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಪುರಂ 3ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆಯ ನ್ಯಾಟಾಲಿಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಈಗ ನಲವತ್ತರ ಹರೆಯು. ಈ ಸಂಭ್ರಮದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಡಿ.20ರಿಂದ 22ರ ವರೆಗೆ 'ನಲವತ್ತರ ನಲಿವು ನಿತ್ಯ ನರ್ತನ ಪರ್ವ' ಎಂಬ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಜಗನ್ನೋಹನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗರ ನೃತ್ಯ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಡಾ.ತುಳಸಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ತುಳಸಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರ ಅಪ್ಪ ಮಾಧವರಾವ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರು. 'ಸಂಸಾರಸೌಕೆ' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಡಿಕ್ಕಿ ಮಾಧವರಾವ್ ಹಾಗೂ ಅವರ ತಂದೆ ತಮಾಜ್ ಮಾಧವರಾವ್ ನಟಿಸಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಸಿನಿಮಾ ಹಾಗೂ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ತಮಾಜ್' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ತಮಾಜ್ ಮಾಧವರಾವ್ ಎಂದು ಹೆಸರಾದರು. ಅವರ ತಾಯಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮ ಸಂಗೀತಗಾರ್ತಿ. ಅಕ್ಕ ಡಾ.ಚೂಡಾವಣಿ ನಂದಗೋಪಾಲ್. ಅಣ್ಣ ದ್ವಾರಕಾನಾಥ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರು, ತಂಗಿ ಗೀತಾ ಶ್ರೀಧರ್ ಸಿತಾರ್ ನುಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಕಲಾವಿದರ ಕುಟುಂಬದ ತುಳಸಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಭರತನಾಟ್ಯ, ಕೂಟಪುಡಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ಪಡೆದರು.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಿಲ್ಲಾನಗಳು, ಪದವರ್ಣಗಳು, ಗೌಂಡಿಲಿ, ಪರಿಣಿ ಎಂಬ ನೃತ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಅವರದೇ.

2009ರ ಮೈಸೂರು ದಸರಾದಲ್ಲಿ ಪತಿ ಕೆ.ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಗಮಕ ಕಾವ್ಯ ನೃತ್ಯರೂಪಕವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಂಪ, ರನ್ನ, ರಾಘವಾಂಕ, ಚಾಮರಸ, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಚನಾಂಜಲಿ ಎಂಬ ವಚನಗಳ ಆಧರಿಸಿ ನೃತ್ಯನಾಟಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭರತನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಅವರದೇ ಶೈಲಿಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಲಯ, ನಾದ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾವವನ್ನು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಅಂದರೆ ಹಸ್ತಮುಖವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಶರೀರ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇಸಿಬಾರಿ ಹಾಗೂ ದೇಸಿಹರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಸಂಕೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಬಂದ ಭರತನಾಟ್ಯದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಭ್ಯಾಸಗುತ್ವದ' ಎನ್ನುವ ಸಮಾಧಾನ ಅವರದು.

5 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಬಳಿ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನ್, ಲಂಡನ್, ಅಮೆರಿಕ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧೆಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನೃತ್ಯ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

'ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ ಅಂದರೆ ಐದಾರು ವರ್ಷದವಳಿದ್ದಾಗ ತುಳಸಿ ಅವರ ಬಳಿ ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಲಿಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಈಗಲೂ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಗೃಹಿಣಿ ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಆಗಾಗ ತುಳಸಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ದ್ವನಿ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಟಿಎಸ್‌ಎಸ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿರುವ ಅಭಿಜಿತ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು, '16 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವೆ. ವಿದ್ಯತ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ತುಳಸಿ ಮೇಡಂ ಕಲಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಕಲಿಸಿತು' ಎಂದರು.

ಡಾ.ತುಳಸಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ವೀಣಾ ಜೊಕ್ಕಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಕಲ್ಲೇರಿ

ಡಾ.ರಮಾ ವಿ ಬೇಣ್ಣೂರ್

ಗಾನಭಾರತಿಯ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರ ವೀಣಾ ವಾದನವು ಮುಂಬಲಿರಿರುವ ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಆರಾಧನೆಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಯಂತಿತ್ತು. ಪ್ರೊ.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೈಕಿರಂಥೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರ, ಗಾಯಕ, ಸಂಶೋಧಕ ಮತ್ತು ಗುರುವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ರಚನೆಗಳ ಮಹತ್ವ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಾಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಇವರ ತೊಂಬತ್ತರ ಹರೆಯದಲ್ಲಿನ ಬತ್ತದ ಉತ್ಸಾಹ, ಖಚಿತ ಮತ್ತು ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೆರಗು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹುದು. ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಹಾಡುತ್ತಾ ವೀಣೆ ನುಡಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಅಸಾಧಾರಣ ಎಂದನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂದು ಅವರು ವಿದ್ವಾನ್ ಎ.ರಾಧೇಶ್ ಅವರ ಮೃದಂಗ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾನ್ ಶರತ್ ಕೌಶಿಕ್ ಅವರ ಘಟ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೀಣಾ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಚನೆಯ ವಿಶೇಷತೆ, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ರಾಗದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಉಪಯುಕ್ತವೂ ಆಸಕ್ತಿಕರವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅಂದು ಕೇವಲ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ

ಗೌರವವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಮೊದಲ ಕೃತಿಯೆಂದು ಅರ್ಥ ರಾಗದ 'ಏಲ ನೀ ದಯರಾದು'ವನ್ನು ಕ್ಷುಬ್ಧ ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರಗಳೊಡನೆ ನುಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರೊ.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರು 'ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಮರೆತೆಯೇ?' ಎಂಬರ್ಥದ ದೇವತೆಯ ರಾಗದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಕೀರ್ತನೆ 'ನಾಟಿ ಮಾಟಿ ಮರೆತಿವೋ?' ಅನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದರು. ಕೃತಿಕಾರರ ಮೇಲಿನ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾವಂದನೆ, ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶಂಸಾಪೂರ್ವಕ ಕೀರ್ತನೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಂಬುವ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರು ಸಂತ ತ್ಯಾಗರಾಜರನ್ನು ಕುರಿತು ತಾವೇ ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಧನ್ಯರಾದರು.

ರೀತಿಗಳ ರಾಗದಲ್ಲಿ 'ಏ ರೀತಿ ಗೌರಿವಿಂಕು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯು ಕೇಳಿಗಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಲಾಪನೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರಗಳೂ ಅದರ ಅಂದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದುವು. ಖಚಿತವಾದ ಸಂಗತಿಗಳ, ರಾಗಭಾವದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ವಕ್ರರಾಗದ ಅಲಾಪನೆಯು ಅವರ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಅನುಭವದ ದ್ಯೋತಕವೇ ಆಗಿದ್ದಿತು.

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಸಕಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ವರ್ಣಿಸಿ ಧನ್ಯರಾಗಿರುವ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಅವನ ನಿತ್ಯವಿಧಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟ. ಅವನನ್ನು ಎಷ್ಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬೋಧಕ ಹಾಡಿ ಪವಡಿಸುವುದು ಎರಡನ್ನೂ ಒಂದರನಂತರ ಕೇಳಿಗಾಗಿ ಸವಿಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮೊದಲು ನೀಲಾಂಬರಿ ರಾಗದ 'ಉಯ್ಯಾಲೂಗವಯ್ಯ', ನಂತರ ಭೌತಿ ರಾಗದ 'ಮೇಲುಕೋವಯ್ಯ'ವನ್ನು ನುಡಿಸಿದರು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅವರ ತನ್ಮಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಂದಿನ ಕಛೇರಿಯು ವೀಣಾ ವಿಮುಷಿ ಜೊಕ್ಕಮ್ಮನವರ ಸ್ವರ್ಣಾರ್ಥವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಸಹ ಹಾಡಿಕೊಂಡೇ ವೀಣೆ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಸಂದ ಸೂತ್ರ ಗೌರವವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ಅಂದು ವಿದ್ವಾನ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಪರೂಪದ ರಾಗ ಮತ್ತು ರಚನೆಗಳು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಿದ್ದುವು. ದೀಕ್ಷಿತರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ರಾಗಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಂತಹ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋಹರಿಯೂ ಒಂದು. 'ಪರಿಪಾಪವು ಗನಿ' ಎಂಬ ರಚನೆಯನ್ನು ನುಡಿಸಿ, ಅಭೋಗಿಯ ಕಿರು ಅಲಾಪನೆಯೊಂದಿಗೆ 'ನನ್ನ ಬೈದಲ ನೀಕಿಂತ ತಾಮಸಮಾ' ಎಂಬ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನನಿನ ದುಗುಡವನ್ನು ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಭಾವವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿ, ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ರಾಗವಾದ ಕಲ್ಯಾಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರ ಅಲಾಪನೆಯು ಕೃತಿಯೊಳಗಣ ಭಾವವನ್ನೇ ಹೊರಸೂಸುವಂತಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ.

ಅಂತಹ ತಾದಾತ್ಮ್ಯತೆ, ರಾಗವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದಂತಹ ಭಾವ. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ರಚನೆ 'ನಿಧಿ ಚಾಲ ಸುಖಮೋ, ರಾಮನಿ ಸನ್ನಿಧಿ ಸುಖಮೋ?' ಸೊಗಸಾದ ನೆರವಲ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರದೊಡನೆ ಮೂಡಿದುದಿತ್ತು. ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಮೇಲೆ ಪುರಂದರದಾಸರ ಪ್ರಭಾವದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿ 'ರಾಮನಾಮ ಪಾಯಸಕೆ' ಅನ್ನು ನುಡಿಸಿ, ಸಂತರ ಕೊನೆಯ ರಚನೆಯಾದ 'ಪರಮಾತ್ಮನು'ವಿನೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೀಣಾವಾದನವನ್ನು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಅಂದಿನ ವಾಗ್ಧೀಶ್ವರಿ ರಾಗಾಲಾಪನೆಯು ಗಾಂಧೀರ್ಯವನ್ನೇ ಹೊದ್ದುತ್ತಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ತಾನವೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಾಳವಾದ್ಯ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಎ.ರಾಧೇಶ್ ಮತ್ತು ಶರತ್ ಕೌಶಿಕ್ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು.

ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರ ವೀಣಾ ವಾದನ ಕಛೇರಿ

ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕೆ ಇಂದಿನ ಚಿಂತನೆ

ತಾರೋಡಿ ಸುರೇಶ್

ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಗುರುತು ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಯಾಂತ್ರಿಕರಣ. ಅಡುಗೆಮನೆಯನ್ನು ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಉಳಿಸಬಲ್ಲ ಮಿಕ್ಕೆ ಮುಂತಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಯಂತ್ರಗಳು ಹಿಂದಿನ ಒಲೆ, ಒರಟುಕಲ್ಲು, ಒಸಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿವೆ.

ಎ ರ ಡ ನ ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ದಿಢಿಲ್ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ದಿಢಿಲ್ ದೋಸೆ ಹಿಟ್ಟು, ದಿಢಿಲ್ ಮಸಾಲೆಪುಡಿಗಳು, ಅರ್ಧ ಬೇಯಿಸಲಾದ ತಿಂಡಿಗಳು, ಹೀಗೆ ಅವುಗಳದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿ. ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ದುಡಿಮೆಗೆ ತರಬೇಕಾದ ಇಂದಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ, ಶೀಘ್ರತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇವು ಪರಮಾವಧಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿವೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಅಡುಗೆಮನೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳು. ಹಿಂದೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಬದಲು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಂದು ಅವರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಅದರ ಇಂದಿನ ಲೋಪದ ಒಲೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿ, ಎಚ್ಚರ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಸ್ವಾಸ ವೈಭವ, ಸುಲಭ ಬೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಗಂಡಸರು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಲ್ಲದೂ ಮನೆಯಂ, ಸ್ವೀಲ್, ಪಿಂಗಾಣಿ, ಗಾಜು-ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸರೋ? ಹಿಂದೆ ಗೃಹಿಣಿಯು ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ಬಳಕೆಯನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಅಡುಗೆ. ಇಂದು ಅವರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಅದರ ಇಂದಿನ ಲೋಪದ ಒಲೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿ, ಎಚ್ಚರ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಸ್ವಾಸ ವೈಭವ, ಸುಲಭ ಬೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಗಂಡಸರು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಲ್ಲದೂ ಮನೆಯಂ, ಸ್ವೀಲ್, ಪಿಂಗಾಣಿ, ಗಾಜು-ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸರೋ? ಹಿಂದೆ ಗೃಹಿಣಿಯು ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ಬಳಕೆಯನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಾಡುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ. ಈಗ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ದುಡಿಯಲು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಬಿಡುವಿದೆಯೋ ಅವರು ಮಾಡಲಿ ಎಂಬುದು ಪ್ರಚಲಿತ ವಾದ.

ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನೋಧರ್ಮದ ಪಾತ್ರವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಇದಂತಹ ಹುಚ್ಚು ಪ್ರಶ್ನೆ? ಶುಚಿ-ರುಚಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿ. ಕೋಪದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಿ, ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾಡಲಿ ಅಡುಗೆ ಹಾಳಾಗಬಾರದು. ಯಾವ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಾವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕು, ಅವುಗಳ ಉಚಿತಪ್ರಮಾಣ, ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ಇಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ರುಚಿ, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶುಚಿ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಂಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇಷ್ಟು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ಇಂತಹ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕೌಶಲವೇ ಪಾಕಶಿಲ್ಪ. ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನನ್ನೂ ಪಾಕಶಿಲ್ಪವೆಂತನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಅಡುಗೆಮನೆ ಎಲ್ಲಿರಬೇಕು? ಒಲೆಯಾಗಲಿ, ಅಡುಗೆಯವರಾಗಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ದಿಕ್ಕು ಯಾವುದು? ಯಾವದಿನ ಯಾವ ಅಡುಗೆ? ಇವೆಲ್ಲಾ ನಂದಿಕೆಯ ವಿಷಯಗಳು ಅಷ್ಟೆ.

ಹೀಗೆ ಇಂದಿನವರ ಚಿಂತನೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಭಾಗ್ಯವಶೇಷಗಳು ಬೇರೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. 'ಕಲೆಯು ಕಲಾಸಾಧನಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಬೇಕು' ಈಗ ಶ್ರೀರಂಗಮಹಾರುಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಸೂತ್ರ. ಈ ಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ಪಿಠಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ.

ಕುಂದು ಕೊರತೆ

ನೋ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಫಲಕ ಅಳವಡಿಸಿ

ಚಾಮರಾಜ ಜೋಡಿ ರಸ್ತೆಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ಕಲ್ ಬಳಿಯ ರಂಗನಾಥ ಬಾಸ್ ಹಾಗೂ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಹೋಟೆಲ್ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲೆಡೆರಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಹಾಗೂ ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಕ್ಷಣ ಸಂಚಾರ ಪೊಲೀಸರು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಫಲಕ ಅಳವಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

-ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿ, ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕ

ಬಸ್ ನೌಲ್ಕು ಕಲ್ಪಿಸಿ

ನಗರ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಗೋಕುಲಂಗೆ ಸಂಚರಿಸುವ ಬಸ್‌ಗಳು (ನಂ.119) ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8.30ರಿಂದ 9.30 ಹಾಗೂ ಸಂಜೆ 4.15ರಿಂದ 5.00ರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಬಸ್‌ಗಳೇ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಬಸ್‌ಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

-ಜಗದೀಶ್, ಸರಸ್ವತಿಪುರ

ರಾಮಕೃಷ್ಣನಗರದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಬೆಡಗು

ಪ್ರೊ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣನಗರದ ಉದ್ಯಾನದ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಬೆಡಗು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ರವಿವಾರ ಸಂಜೆ 6 ರಿಂದ 7ರ ತನಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಮಹೇಶ್ ಹರವೆ, ಡಾ.ಕುಮಾರ್ ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿ ಇದರ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನೀವೂ ಬರೆಯಿರಿ

ಮೆಟ್ರೋಗೆ ಲೇಖನ, 'ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಕಲರವ' ಹಾಗೂ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಕಳುಹಿಸಲು... ವಿಳಾಸ: ಪ್ರಜಾವಾಣಿ 'ಮೆಟ್ರೋ' ವಿಭಾಗ, # 363, ಶ್ರೀಹರಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸೀತಾವಿಲಾಸ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಮೈಸೂರು-570024 mysoremetro@prajavani.co.in

ವಾಟ್ಸಾಪ್: 9513322937